FRAN LITTLEWOODOVÁ

Neobyčejná Grace



Příběh, který vám dodá odvahu

HOST

Fran Littlewoodová
Neobyčejná Grace

FRAN LITTLEWOODOVÁ

Neobyčejná Grace

PŘELOŽILA IRENA STEINEROVÁ

BRNO 2023

Copyright © Fran Littlewood, 2023
First published as Amazing Grace Adams in 2023 by Michael Joseph,
an imprint of Penguin Books
Penguin Books is part of the Penguin Random House group of companies
Cover pictures by iStock.com / a_lis, kostsov and ghoststone
Translation © Irena Steinerová, 2023
Czech edition © Host – vydavatelství, s. r. o., 2023
(elektronické vydání)
ISBN 978-80-275-1896-8 (PDF)
ISBN 978-80-275-1897-5 (ePUB)
ISBN 978-80-275-1906-4 (MobiPocket)

Pro Si, Cassie, Ione a Lucii

Jak jen jsem zuřila, a probudila se do zvuků deště.
Virginia Woolfová

Teď

Grace je horko. Sluncem rozpálená střecha auta sálá jako žhavý dech, ale to není všechno. Má pocit, že ji zničehonic někdo zapálil zevnitř. Ve žlábku mezi prsy se jí klikatí čůrek potu, pomalý a svědivý, a ona by si nejradši vrazila ruku do výstřihu a otřela ho. Jenže trčí v zácpě, obklíčená ze všech stran, a vedle v audi sedí chlap s okénkem ve stejné úrovni. Civí na ni jako na nějakou atrakci. Naser si, pomyslí si Grace. Naser si, naser si, naser si.

„Jestli je vám dneska vedro," švitoří moderátorka v rádiu, „tak podle nejnovější zprávy klimatického think-tanku Autonomy se má oteplit ještě víc…"

Grace otúruje motor, aby ta slova přehlušila, a vyhledá očima hodiny na přístrojové desce: 12.23. Je to vůbec možné? Zkontroluje telefon na sedadle spolujezdce. Sakra. Má zpoždění. Velké zpoždění. Potřebuje vyzvednout dort na motivy *Love Islandu*, který nechala upéct na objednávku. Dort, který si nemůže dovolit, ale vsadila na něj úplně všechno. Jedna, dvě, tři, čtyři… Začne počítat, ale nezabírá to — napůl zapomenutá technika z online kurzu kognitivně behaviorální terapie, který po prvních pár lekcích vzdala —, pak se zhluboka nadechne nosem. Džíny se jí lepí ke stehnům. Grace manipuluje s ventilací, znovu praští do tlačítka klimatizace, o níž ví, že stejně

nefunguje. Nechutné vedro v neprodyšném textilu tomu všemu dává korunu a Grace roztáhne kolena co nejvíc od sebe, snaží se vehnat mezi nohy neexistující průvan.

Telefon na sedadle spolujezdce zazvoní a Grace sebou trhne. Lotte? Automaticky ji napadne, že by to mohla být ona, ale když se naklání k mobilu, aby se podívala, už ví. V první chvíli se lekne povadlého obličeje, který se na ni mračí z displeje, a vteřinu trvá, než pozná sama sebe a pochopí, že se jí Cate zase pokouší dovolat přes FaceTime. Grace se skrčí ke dveřím řidiče. Nechce s ní mluvit, a ačkoli je jí jasné, že ji není vidět — Lotte se jí kvůli tomu vysmála nejmíň stokrát —, přece má pocit, že ji sestra nějak pozoruje. Grace předem ví, kvůli čemu jí Cate telefonuje: v posledních čtrnácti dnech ji zahrnula lavinou vzkazů, které nějakým záhadným způsobem dokázaly působit soucitně i vyčítavě zároveň. *Volala mi máma, prý se s tebou snaží spojit, Grace. Má o tebe strach. Táta taky. Není vůči nim fér, abys… Poslyš, zavolej mi, ať vím, že jsi v pohodě. Teda nemyslím v pohodě, ale… Všichni si děláme starosti, Grace…*

Vzadu kdosi hlasitě zatroubí a ona se na sedadle otočí. Jako by to bylo namířeno proti ní. Dopravní zácpa je masivní, táhne se dozadu, kam až oko dohlédne, po úzké vozovce vedoucí od úpatí kopce Muswell Hill až k fotbalovému stadionu Emirates. Taková silnička by se spíš hodila do nějaké ospalé vesnice nebo do středověku, ale tady je chaoticky ucpaná dodávkami, městskými autobusy, řidiči zásilkových služeb a SUV. „To jako fakt?“ pronese Grace do prázdnoty auta. „Vážně, ty debile? A co asi tak podle tebe máme udělat?“

Boční stěny vozu se kolem ní uzavírají, cítí spálenou umělou hmotu. Jak to, že se ještě pořád nerozjíždějí? To

sezení v autě jí něco připomíná — knihu, televizní seriál, filmový scénář… Nemůže si vzpomenout. Poslední dobou si sotva pamatuje vlastní jméno. Zaboří se do sedadla a pokouší se vybavit si ty věci, na které si v těchto dnech není schopná vzpomenout. Samozřejmě marně. Bylo by to až k smíchu, kdyby to nebylo tak děsivé. Jako by jí upadl kus mozku, zatímco se nedívala.

Telefon začne znovu vyzvánět a kdosi se opře o klakson. Ten chlap na ni pořád čučí, k tomu to horko v autě… a teď tu s ní něco uvízlo a bzučí. Vypasená černá masařka sebou mlátí o sklo. Grace na spánku vyrazí pot a zuřivě se ohání kolem sebe, protože ta moucha se na ni střemhlav vrhá, zběsile poletuje po kabině auta.

Za zadním sklem vozu před ní se náhle objeví obličej. Holčička s ušmudlanou panenkou v ruce zírá na Grace, neusmívá se. Z rádia zní škytavý rytmus nějaké skladby, zvuk sbíječky vpředu na silnici jí drnčí v kostech. Ta moucha ji lechtá na tváři, na paži, ve vlasech, kolona se pořád nehýbe a čas skáče dopředu jinou rychlostí, než by měl, a ona se nesmí opozdit, dneska ne, to zkrátka nepřichází v úvahu.

A dost. To by už stačilo.

Když Grace vystupuje z vozu, v hrdle jí uvíznou lepkavé výfukové plyny. V ruce svírá telefon, do zadní kapsy si nacpe kreditku a dvacetilibrovou bankovku. Nic víc nepotřebuje. V tomhle parnu se jí nechce tahat s kabelkou — už takhle má na sobě nevhodné oblečení: vypasované džíny, v kterých se jí snad roztečou nohy. Zabouchne dveře, namíří na ně klíč a — *píp-píp* — je zamčeno. Grace odchází pryč, kráčí podél bílé čáry uprostřed vozovky, když vtom se za ní ozve volání.

„Hej, slečno. Slečno! Co to provádíte?“

Zastaví se a otočí.

Je to ten chlap v audi. Má stažené okénko a snaží se překřičet troubení, které se začíná ozývat kolem. Grace zaregistruje hrozbu v pulzujícím řevu motorů, v té zlostné disharmonické zvukové kulise, má ale podivný pocit, že ona je někde mimo, že se jí to netýká.

„To nemyslíte vážně…“ Muž už křičí a divoce gestikuluje, takže jsou mu vidět propocené fleky v podpaží. „Musíte se vrátit do auta! Nemůžete ho tady jen tak nechat!“

Grace ucítí pachuť kovového žáru sálajícího z vozů natěsnaných po obou stranách, když se na něj usměje. Jenom rty, ne očima.

„Se s tím smiř,“ utrousí.

Před čtyřmi měsíci

Střední škola Northmere Park
Londýn N8 6TJ
nps@haringey.sch.uk

Vážení rodiče nebo zákonní zástupci Lotte Adams Kerrové,

zaznamenali jsme, že docházka Vaší dcery v tomto pololetí poklesla pod sedmdesát procent a řada jejích absencí je neomluvená. Jedná se o závažné porušení požadavků vládního úřadu pro dohled nad školstvím Ofsted, stanovených ve školním řádu, a tudíž je celá situace mimořádně znepokojující.

Záškoláctví takového rozsahu bude mít závažný dopad na Lottin prospěch a studijní výsledky. Jak je Vám jistě známo, výzkumy dokazují, že každých devatenáct zameškaných dnů školní docházky může znamenat zhoršení výsledků maturitních zkoušek o stupeň.

Rádi bychom Vás proto požádali, abyste se bezodkladně spojili se školou a domluvili si pohovor s Lottiným třídním učitelem i vedoucím

ročníku, aby se celá záležitost co nejdříve vyřešila. V tuto chvíli nejsou do celé věci zapojeny žádné správní orgány. Je však naší povinností informovat příslušná místa o opakovaném či dlouhotrvajícím zanedbávání školní docházky každého studenta.

S pozdravem
John Power, ředitel školy

Grace stojí opřená o kuchyňskou linku, přečte si ten dopis dvakrát, a pořád jí to nejde do hlavy. Zamračí se, překontroluje obálku. Napadá ji jedině, že jde o nějakou administrativní chybu, zřejmě ten dopis poslali nesprávnému adresátovi. Přesto cítí, jak se jí svírají plíce, najednou se nemůže pořádně nadechnout.

„Lotte!" zavolá. Ví ovšem, že dcera je ve svém pokoji se sluchátky na uších a v žádném případě ji neuslyší. Pohlédne na svůj notebook na stole. Na monitoru je brakový japonská romanťárna, kterou právě překládá — či spíš kterou právě *nepřekládá*. Radši ani nemyslí na to, jak moc už přetáhla termín odevzdání. Radši ani nemyslí na to, co se stane, jestli se rychle nevzpamatuje, protože si nemůže dovolit podělat zakázku z překladatelské agentury. Ani omylem. Ta směšná částka, kterou si vydělá ve svém druhém zaměstnání — jehož primárním účelem je vypadnout z domu a kde vyučuje francouzštinu znuděné žáky prvního stupně Stanhopeovy základní školy —, by sotva pokryla účet za plyn.

Grace se natáhne po mobilu a — protože takhle to teď u nich doma funguje — pošle textovku své dceři, která je

sotva deset metrů od místa, kde Grace stojí, o patro výš, za několika zdmi. Čeká. Nic.

„Lotte!“ zkusí to ještě jednou, tentokrát hlasitěji, a v útrobách jí zahlodá povědomá podrážděnost. Pak dopis zmačká a mrští jím přes celou místnost na hromádku, která se nakupila kolem přetékajícího koše na tříděný odpad.

Grace zaklepe na dveře, ale nečeká a rovnou vejde dovnitř. Lotte sedí na posteli a okamžitě zaklapne víko notebooku. Tváří se nepřátelsky a zranitelně zároveň. Zase si obarvila vlasy narůžovo a ta barva jí hrozně sluší, je jako cukrová vata, a Grace žasne, jak ta malá divoška zkrásněla. Kdyby mohla, tak by tu jen stála a hltala ji očima. Má na sobě kraťasy a zelený top, který spíš připomíná obinadlo, sotva jí zakrývá prsa. Ta prsa bez podprsenky, která drží snad zázrakem. *Není ti zima?* má Grace na jazyku. Stalo se z ní totiž klišé. Změnila se ve svou vlastní matku.

„Co je?“ zeptá se Lotte a z jednoho ucha odtáhne sluchátko. „Mám zrovna něco rozdělanýho.“ Grace na ní vidí, že musí vynaložit veškeré úsilí, aby udržela tón na hranici zdvořilosti, lépe řečeno na nové nižší laťce „zdvořilosti“, kterou obě mlčky akceptovaly.

Grace otevře pusu k odpovědi, ale zjišťuje, že se musí odmlčet, protože má najednou pocit, že ze sebe ta slova nedokáže vypravit, aniž by jí přeskočil hlas. Těká pohledem po místnosti, jako by pátrala po nějaké nápovědě. Nasládlý pach potu a špinavého prádla, převrácený květináč, který vyvrhl většinu hlíny na podlahu pod oknem. Plakáty na zdi s tou holkou ze *Stranger Things* a s hercem ze *Sherlocka*, pestrobarevná matrjoška uprostřed police s knihami, změť kruhů do uší a malý mosazný Buddha

na nočním stolku. Grace skáčou myšlenky od jedné věci k druhé, jako by mohly skrývat odpověď na to, kam se podělo její děťátko. Na to, kdo je tahle nová cizí osoba.

„Co je?“ zopakuje Lotte a už se ani nesnaží zamaskovat netrpělivost. Pak si zamumlá pod nos: „Jéžiš.“

To slovo Grace trochu podráždí, ale nechá to plavat. Upřeně se dceři zadívá do očí. Mají je stejné, to ví: všichni to říkají. Stejné hluboko posazené tmavomodré oči. Oči, co dokážou dostat člověka na kolena, jak jí říkával Ben.

„Přišel mi ze školy dopis, kterému nerozumím,“ oznámí Grace.

2002

Sedí u sklápěcího stolku, pera pečlivě srovnaná, a v duchu se sama sebe ptá, proč sem proboha chodila. Žaludek se jí svírá nervozitou a má pocit, jako by se zase vrátila na střední. Je jí osmadvacet, ale připadá si na osmnáct. Nad pódiem visí transparent, na žlutém pozadí se vyjímají symboly různých světoznámých památek — Tádž Mahal, Eiffelovka, chrám Vasila Blaženého, a výrazný zelený nápis *Polyglot roku 2002*. Marc tomu říká sjezd mimoňů — vlastně *říkal*, opraví se Grace, protože Marc je dnes už minulostí, rozešli se. „Chtěl jsi říct sjezd géniů," řekla mu tenkrát, když připevňovala přihlašovací formulář na ledničku, a otočená zády k němu mu ukázala prostředník.

O pár míst dál si všimne muže v černém svetru s dírami na rukávech, kterého zaznamenala už u registrace. Odhaduje, že je mladší než ona, možná o několik let. Je tady ale jediný normální. Právě když si to pomyslí, dotyčný se k ní nakloní, jako by sledoval její myšlenkové pochody.

„Promiňte, dobrý den…"

Takhle zblízka má nápadně propadlé tváře a hranatou bradu — dal by se podle ní měřit pravý úhel. Vlasy mu trčí do všech stran, ale hnědé oči upírá přímo na ni.

„Nemáte pero?“ zeptá se.

Grace pohlédne na svou sbírku na stolku a na okamžik zauvažuje, jestli to má být vtip. Má tam modrou, černou a červenou propisovačku, sadu zvýrazňovačů a tři tužky tvrdosti HB. Najednou si připadá jako nějaká třídní šprtka. „Náhodou mám,“ odpoví. „Můžete si vybrat.“

Usměje se na ni, nakloní se blíž přes sedadla a prohlíží si její stolek. Dává si přitom načas a Grace začíná být přesvědčená, že si z ní přece jen dělá legraci.

„Půjčím si tu modrou propisku značky Bic,“ prohlásí nakonec.

„Osvědčená klasika.“ Vezme ji ze stolku a podá mu ji. „Dobrá volba.“

Zasměje se a poděkuje. Pak dvakrát zacvaká perem o dlaň, jako by ho zkoušel. Má krásné prsty, všimne si Grace. Dlouhé, s hranatými nehty ostříhanými nakrátko.

Opře se na sedadle a okamžitě se zase vymrští vpřed, jako by ho něco bodlo do zad. „Mimochodem, já jsem Ben.“

„Grace.“ Když vyslovuje své jméno, cítí, jak jí do tváří stoupá horko.

Zachrání ji pronikavé pískání zvukového systému. Na pódiu teď stojí muž a manipuluje s mikrofonem. Je opálený, na sobě má lněný oblek a vypadá, jako by vystoupil z knihy *Rok v Provenci*. Poklepe na mikrofon, jednou, dvakrát, odkašle si.

„Vítejte,“ pronese a sepne ruce jako při modlitbě. „A dovolte, abych vám poblahopřál, že jste se dostali až sem. Jsem David Turner a vy jste jedni z nejlepších lingvistů v celé zemi.“

Grace pohlédne k muži v černém svetru, který povytáhne obočí, a ona s hraným překvapením vykulí oči.

„…což znamená, že jste byli vybráni na základě svých příspěvků ve formě videonahrávek," pokračuje David Turner, „a nebudu vám tajit, že letos je laťka závratně vysoko. Máme tu účastníky od třiadvaceti do čtyřiasedmdesáti let ze všech koutů Británie, což je fantastické, jak mi jistě dáte za pravdu. Takže, dnešní dopoledne zahájíme několika přednáškami, a věřte, že máme v rukávu řadu nesmírně zajímavých řečníků. Skutečná zábava ale začne až odpoledne!" Naznačí úder pěstí do vzduchu a posluchárnou se rozlehne smích. „Vím, že jste už celí žhaví pustit se do práce, takže mi nezbývá než vám popřát…" odmlčí se a zamrká. Grace ho skutečně vidí mrkat! „…*bonne chance, buena suerte, viel erfolg, udači, held og lykke* a tak dále a tak dále!"

Grace se otočí k muži v černém svetru a teatrálně na něj zamrká. „Zlom vaz," řekne mu.

„Ty taky." S kamenným výrazem její mrkání opětuje.

Oběd se podává v menze. Je už po zkouškovém období a areál kampusu je strašidelně prázdný. Grace nemá hlad, ale vybere si plněnou bramboru o velikosti cihly s jakýmsi skomírajícím salátem a počká na ženu ve frontě za sebou, aby si měla ke komu sednout. Brzy si k jejich stolu přisednou další — jak jen to říct — *mimoni*. Hovor se stočí ke konjugaci a cyrilici a klingonštině a Grace si nemůže pomoct, ale úplně to hltá. Je ponořená v jazyce, přesto si uvědomuje, že ten muž v černém svetru s děravými rukávy se z druhé strany jídelny tu a tam podívá jejím směrem.

Odpoledne probíhá ve znamení lingvistického klání a Grace je ve svém živlu — celá hoří. Má v malíčku francouzštinu, španělštinu, japonštinu, ruštinu a holandštinu.

Probíhá soutěž ve správné výslovnosti na čas — rychločtení stovky výrazů za deset minut, simultánní tlumočení, kritická diskuse o předem nepřipravených tématech s pouhými šedesáti vteřinami na odpověď. Snaží se za hodinu naučit rumunsky. Grace jako by zmizela a jejím mozkem, jejím tělem proudí slova. Léta studovala, věnovala tomu tisíce hodin, ale dnes je to pro ni hračka. Jako by tam ta slova, věty, jazykové struktury celou dobu byly, číhaly v mozkové kůře, až je vydoluje ven. Totéž musí zřejmě platit o ostatních soutěžících, protože ten muž ve lněném obleku — David — měl pravdu: všichni jsou neuvěřitelní. Grace se do té soutěže chtěla přihlásit už třikrát, ale vždycky jí v tom něco zabránilo, obava, že na to možná nemá. Loni už dokonce vyplnila přihlášku, ale nakonec ji neodeslala. A teď, když je tady, jí připadá nepochopitelné, že to tenkrát sama sobě rozmluvila. Najednou to chce. Najednou netouží po ničem jiném než zvítězit.

Když dorazí do baru studentského svazu, kde má probíhat udílení cen, on už tam sedí. Vzduch páchne zatuchlým kouřem a dezinfekcí a u Grace se hned projeví Pavlovův reflex: dostane chuť na alkohol. Zaváhá a ten muž, Ben, na ni kývne a odsune se, aby si mohla přisednout. Pak vytáhne z kapsy její modrou propisovačku a podá jí ji. „Díky," řekne. „Můj talisman pro štěstí. *Le Bic bleu…*"

„Ha!" reaguje Grace. „Doufám, že zafungoval." Pero je v místech, kde ho držel, teplé a Grace přepadne náhlé nutkání přiložit si ho k obličeji a přivonět tam, kde měl prsty.

Na stole je víno a ona si nalije sklenici, nabídne mu lahev. „Tady bych spíš čekala krabicák."

„Přesně. Nebo ty břečky z domácího pivovaru."

Stoly kolem nich se zaplňují. Grace zamává na náborovou konzultantku z Cambridge, s kterou seděla u oběda. David Turner se už v přední části místnosti připravuje k proslovu, na baru za ním stojí stříbrná trofej.

„Tak jak to šlo?" ptá se Ben.

„Myslím, že docela dobře," odpoví. „A tobě?"

„Ale jo." Přikývne.

„Ale jo?" Zasměje se. „To znamená co?"

„Tááák... jsme trochu ve skluzu, takže pojďme na to." David Turner zvedne hlas, aby přehlušil šum hovoru. „Ještě jednou vám všem děkuji za účast. S hrdostí mohu oznámit, že..."

Grace se snaží soustředit na vyhlašování výsledků, ale má neodbytný dojem, že na ní ulpívá Benův pohled, propaluje jí tvář. Takhle zblízka ho i cítí. Syrovou bílou vůni, která jí evokuje zimu.

„...a tak se do toho rovnou vrhneme a začneme třetím místem." David Turner si zastíní oči dlaní a zadívá se do místnosti. Konečně si získal její pozornost. Grace znehybní.

„Arieli Jonesi, jste tu někde?"

Oba se dívají přímo před sebe a tleskají, zatímco drobný mužík s neslušivým knírkem přebírá cenu, a možná je to tím vínem, které jí stouplo do hlavy, ale Grace má podivný pocit, že tohle už jednou prožila.

„...a druhé místo s počtem sto šedesát tři bodů a poukaz na sto liber do knihkupectví Foyles získává..." David Turner nahlédne do papíru. „...Ben Kerr. Gratuluji!"

Muž v černém svetru na ni při vstávání pohlédne, udělá překvapený obličej a jde si dopředu pro cenu. Grace se

rozbuší srdce, čemuž nerozumí. Ruce ji bolí z tleskání a přeje mu to, vážně mu to přeje. Vypadá jako sympaťák, i když ji štve, že dosáhl lepšího výsledku než ona. Netuší, proč jí na tom tak záleží, co se komu snaží dokázat, vždyť je to jen pitomá bezvýznamná soutěž a…

„…a titul Polyglot roku s neuvěřitelnými sto čtyřiašedesáti body — což znamená, dámy a pánové, že našeho vítěze dělí od soutěžícího na druhém místě pouhý jeden bod — získává… Grace Adamsová! Moc a moc vám blahopřejeme, Grace. Všechna čest!“

Okamžik trvá, než jí dojde, že David Turner vyhlásil její jméno. Přítomní se otáčejí na židlích.

„Pojďte sem k nám dopředu,“ hlaholí David Turner.

Když vstává, upírají se na ni všechny oči. Protože vyhrála, prostě si sem jen tak mírnyx týrnyx přišla a zvítězila. Marně se snaží zachovat kamennou tvář, když kráčí k baru. Dnešní den ji naplnil, uvědomuje si. Je šťastná. Je to poprvé, co se takhle cítí od chvíle, kdy se Marc rozhodl — kdy se *ona a Marc* rozhodli —, že spolu končí. Vlastně už dávno předtím.

Kdosi jí podá sklenici šampaňského a David jí předá stříbrnou trofej. Patří k ní ještě obálka, ale Grace má plné ruce a nemůže si ji vzít.

„Dovolte, abych vás informoval,“ David Turner obrací obálku v rukou, „že díky našim skvělým přátelům z organizace Language Matters jste získala víkendový pobyt pro dva v nádherném hotelu Kerensa v Cornwallu…“

Grace netuší, jak dlouho trvá, než se dav kolem ní rozptýlí. Usmívala se a usmívala a pila a pila, až ji z toho bolí lícní svaly, a najednou tam zůstala jen ona a ten muž v černém svetru s děravými rukávy, stojí spolu u baru.

„Věděl jsem, že vyhraješ ty." Tělem se k ní naklání blíž, až se málem dotýkají. „Hned jak jsem viděl všechny ty pera v zákrytu jako vojáky inkoustový armády, bylo mi jasný, že jsem v pytli. I když jen o bod." Nesouhlasně zamlaská jazykem. „Šlapal jsem ti na paty."

Grace si nalije do sklenice na šampaňské červené víno z lahve na baru. „Věčná škoda, žes nevyhrál poukázku do Marks & Spencer. Víš o tom, že si potřebuješ koupit novej svetr, že jo?"

„Vtipný, Grace," opáčí.

Na tom, jak vyslovuje její jméno, je něco zvláštního — jako by ji znal. Grace pocítí šimrání v žaludku.

„Takže víkend v hogo fogo hotelu… dost dobrý."

„Jo. Až na to, že tam nemůžu jet."

„Cože? Jak to?"

„Nemám s kým." Grace postaví sklenici na bar. „No dobře, teď slyším, jak to vyznělo, ale před měsícem jsem se rozešla s přítelem. Všichni ostatní jsou… Od jistýho věku už totiž…" Hlas se jí vytratí, nechce na to myslet.

„Tak to je blbý. Škoda."

„No, to je." Pokrčí rameny. „Ale ještě blbější by bylo, kdybychom zůstali spolu. Já nechci děti, a jak se ukázalo, právě v tom byl kámen úrazu." Tak to aspoň podával Marc. Při vzpomínce na ten příšerný večer v etiopské restauraci v Kentish Townu ale Grace ví, že i kdyby tenkrát prohlašovala, že touží založit rodinu, stejně by to ztroskotalo. *Mrzí mě to, zlato*, prohlásil a upřeně jí hleděl přes malý stolek do očí. *Miluju tě, ale já už to prostě dál nedávám.* Řekl to jako veterinář, který jí radí, ať nechá uspat nemocného domácího mazlíčka. Jedli placky indžera s dušeným masem a Grace bojovala s pokušením naklonit se přes

stůl a pomazat mu omáčkou ten jeho přehnaně starostlivý obličej. Cokoli, jen aby potlačila pocit, že se jí v hrudi rozevírá propast.

Ví, že měla vlastně kliku, i když jí to tak momentálně nepřipadá, protože Marc jí během jejich společného soužití zahýbal. Je to jen podezření, ale v hloubi duše to ví. Vlastně si ani moc nedával pozor, aby to zamaskoval, jenže Grace se rozhodla to nevidět. Byla na něm závislá, úplně pitomě, a on už o ni ke konci ztrácel zájem, takže to byly tři promarněné roky.

Ben vedle ní si odkašle.

„Promiň." Grace zamrká. „Nemám absolutně ponětí, proč jsem ti to sakra řekla."

„Byl to náročnej den?" napoví jí a ona se zasměje.

„Byl to náročnej den," přitaká. „A já jsem docela namazaná."

„Kdo by si pomyslel, že to bude taková jízda?"

Podívají se na sebe a Grace zjišťuje, že se jí nechce odvracet zrak. Vzduch kolem nich se tetelí nejistotou. Jako by se svět najednou vychýlil z osy.

„Můžeme se o tu výhru podělit." Ta slova jí vyklouznou z pusy dřív, než se mozek stačí vzpamatovat. „Totiž, hele, dělil nás jen jeden bod. Vyhrála jsem já, ale klidně jsi to mohl být ty." Vezme z baru obálku a zamává mu s ní před nosem. „Chceš do toho jít se mnou?"

Jakmile to vysloví, v duchu se zhrozí. Nejradši by to vzala zpátky, ale zároveň nechce. V koutku duše si říká: *Hra začíná.*

Muž v černém svetru si prohrábne rukou vlasy a pozorně si ji prohlíží. „Tak jo," řekne po krátké odmlce. „Proč ne?"

„Tak jo," zopakuje Grace a přikyvuje, jako by se snažila přeložit si, co právě řekl.

„Sice bych si radši nechal tu trofej, ale když nabízíš jenom tohle..."

Rozesmějí se nad tím praštěným nápadem. Chechtají se jako blázni, protože oba v tu chvíli vědí, že to udělají. Vědí — s naprostou jistotou pravidelného slovesa —, že se to stane.

Teď

Grace ještě pořád svírá v dlani klíče od auta a žhavé slunce jí propaluje zátylek, když si uvědomí, že tam může dojít pěšky. O ulici dál se ozývá hučení dopravní zácpy, klaksony ječí jako o karnevalu a Grace cítí obrovskou úlevu, že může normálně jít, kráčet po vlastních nohou a uniknout tomu dusivému vedru auta. Je to osvobozující. Vezme to zkratkou úzkou uličkou mezi jamajským kuřecím bufetem a železářstvím, která ji vyplivne rovnou na hlavní třídu. Uprostřed zdí počmáraných graffiti, bujného plevele a nasládle zatuchlého pachu moči rozpálené sluncem jí to najednou myslí s průzračností, jaká se jí vyhýbá už celé dny, týdny, možná i déle. Dojde odsud až tam, do Benova bytu na druhém konci severního Londýna, a přinese dceři dort k šestnáctým narozeninám. Přesně tak to udělá. Žádný problém.

Jenom ho ještě musí vyzvednout, ten obětní dar za dvě stě liber, který jí teď připadá jako úplatek. Poslouží namísto pozvánky, kterou nedostala, a ona tam s ním triumfálně dorazí jako zhrzená sudička v pohádce, jako zlá čarodějnice. „Ne!“ vyrazí ze sebe nahlas v té zaplivané uličce jako nějaká potrhlá ženská, co si povídá sama se sebou. Tak to probíhat nebude. Ten dort je projevem lásky a Lotte to pochopí. Určitě. A odpustí jí.

Před čtyřmi měsíci

1. (x + 2)(3x − 12) =

2. Vypočítejte x a y:
   3x + 7y = 14
   6y − 6x = −19

3. Vypočítejte x:
   24x(14 + 2x) = 45

4. XXX + L = *málem jsem se dneska udělal jenom při pohledu na tebe…*

„Lotte?“

Drží v ruce útržek pracovního listu a vejde do koupelny. Lotte stojí nahá před zrcadlem a natírá si podpaží deodorantem. Dceřiny oči se v zrcadle setkají s jejími, otazník ve svraštěném obočí; postavu má dokonalou, jako by ji čerstvě vymodelovali andělé. Grace zmačká ten vzkaz a strčí si ho do kapsy džínů. Teď není ta pravá chvíle.

„Proboha, schovej je,“ řekne místo toho předstíraně káravým tónem a kývne k jejím ňadrům. „No tak, už jsme se o tom přece bavily. Tohle nemám ve svém věku

zapotřebí.“ Přistoupí blíž a Lotte kroutí hlavou, obrací oči v sloup na matčin odraz v zrcadle.

„Jak to, že je máš tak neuvěřitelně rozkošný?“

„Matko, přestaň…“

„Jsou vůbec opravdový?“ Naoko dloubne Lotte do prsu a hned odtáhne prst, jako by odskočil. „No tohle…“

Obě se smějí a Lotte ji odhání rukou.

„Nesahej na mě, ty bláznivá!“ Nasadí naštvaný výraz, ale oči se jí smějí. „Chováš se naprosto nepatřičně. Jak ti vůbec mohli svěřit třídu školou povinných dětí?“

„Oni mi je tak úplně nesvěřili, takže…“ Grace zkrabatí rty.

Lotte shrábne ze země ručník, z umyvadla sebere telefon. „Aha. To je dobře,“ řekne a couvá ven z koupelny. „Ještě že tak.“

Nechoď, pomyslí si Grace, stojí tam jako přikovaná. Kolem se vznáší mýdlově vlhká vůně alabastrové pokožky její dcery a v místech, kde právě byla, elektrizuje vzduch.

„Dneska večer se začínám dívat na novou sérii *Odboru městské zeleně*,“ vyhrkne Grace, ačkoli už slyší, jak se kroky vzdalují po schodech. „Nechceš se přidat?“

„Možná.“

Grace jí z hlasu pozná, že je už myšlenkami jinde, nejspíš zpátky na Instagramu. A ví, že „možná“ znamená „ne“. Počká vteřinu, dvě. Ozve se tiché zaklapnutí dveří do pokoje, které působí jako rána pěstí.

Vytáhne z kapsy zmačkaný lístek a znovu si přečte ten vzkaz. *Málem jsem se dneska udělal jenom při pohledu na tebe.* Ten útržek potištěného papíru je pořád stejně šokující. Nechce se jí věřit, že tohle někdo poslal její dceři, jejímu patnáctiletému dítěti. Neví, jak s ní na to zavést řeč. Šacovala jsem ti bundu a… *Co?* Co může říct? Dělám si

o tebe starosti. Víš, že si se mnou můžeš kdykoli promluvit. Mám pocit, že si některé věci necháváš pro sebe, a nechci vyzvídat, jenom bych chtěla, abys věděla, že jsem tady pro tebe. Pohlédne na svůj odraz v zrcadle. Jo, to je všechno pravda, Grace, říká sama sobě. Akorát to zní jako ze špatné telenovely a ona je tak strašlivě unavená. Najednou ji zarazí něco na vlastní tváři a nakloní se přes umyvadlo, aby na sebe lépe viděla.

Co se jí to krucinál stalo se rty?

Ztrácejí se. Zkroutí pusu do několika různých směrů. Vypadá to, jako by vrchní část horního rtu zmizela. Přes noc. Tam, kde byl předtím růžový, je teď bílý, ale malé svislé rýhy zůstaly, takže, *abrakadabra*, se z toho stala jedna velká vráska. To se ale přece nemůže přihodit ze dne na den, nebo ano? Jak to, že si toho ale v tom případě nevšimla dřív?

Skrz strop zaduní basy, ten zvuk se nese z Lottina pokoje. Grace stojí před zrcadlem, zírá na tu svou pitomou mizející pusu a představí si na svém místě dceru. Napadne ji, jak krutě je to všechno načasované. Jak ve stejnou chvíli, kdy ona — kdy všechny matky — začnou vysychat zevnitř (nebo zvenku, kdo to má sakra vědět?), dcery jsou v plném rozpuku a hýří svěžestí, kterou jejich mámy pomalu, ale jistě ztrácejí. A vůbec nejhorší na tom všem je, že o tom ani nevědí.

Pak si zase vzpomene na ten načmáraný vzkaz, na jeho nepokrytě pornografický tón, a na dopis, který ignorovala. Na ten dopis ze školy, o němž Lotte tvrdila, že ho taky nechápe. Je to už přes týden, co dorazil. Následoval po něm ještě e-mail. Hned zítra zavolá do školy, určitě. Když teď totiž zůstala na všechno sama, na práci a domácnost a překlady a… Do mysli se jí začíná vkrádat pocit viny. Pocit viny a samozřejmě taky Viny. Utne tu myšlenku: na to teď myslet nebude.

2002

Domluvili si sraz v sedm večer na pláži. Přijel vlakem, protože ví, že poslední třetina cesty má být úžasně malebná, ale sotva ji vnímal. Nedostal se přes pátou stránku knihy *Bez loga*, nedojedl sendvič, který si koupil na nádraží ke svačině, dokonce ani nevytáhl z tašky poznámky ke své disertační práci. Hlavou se mu honí výjevy z toho lingvistického sjezdu. V duchu ji vidí. Vlasy ledabyle sepnuté na temeni, rukávy černého saka vyhrnuté na znamení, že to myslí vážně. Jak byla chytrá, jak bojovná, jak vtipná, jak krásná. Nevyrůstala na jezdeckých kláních ani na koktejlech z ginu, není naprogramovaná v kódu, jemuž by jeho rodina rozuměla. Zažraná do jazyků jako on. Cestou po pobřežní silnici, která páchne solí, odpadky a rozpáleným kamením, si však klade otázku, jestli ji vůbec pozná, až tam dorazí. Nikomu o tomhle víkendu neřekl, ani spolubydlícímu Isaacovi, ani svým bratrům, nikomu. Připadá mu to jako věc, o níž by se neměl šířit, vyšinuté tajemství, které si radši nechá pro sebe.

Sedí na písku s koleny přitaženými k tělu a hledí na moře. Na celé pláži je sama, takže Ben okamžitě ví, že je to ona — hlavou mu bleskne, že ve skutečnosti by ji poznal kdekoli. Kolem je zvláštní uhrančivé světlo, hyperrealistická záře, která zbarvuje všechny obrysy do růžova.

Ben má sucho v puse. Skopne tenisky, při sundávání ponožek se nebezpečně zakymácí, sbírá odvahu a chystá se na ni zavolat, když vtom se k němu otočí. Tváře má zarudlé a ve slunci mu připomíná jednu herečku, tu chytrou se zrzavými vlasy. Julianne Mooreovou.

Upustí tašku do písku a zamíří k ní.

„Jé, ahoj, tys přišel," řekne a zastíní si rukou oči. „Jakže se to jmenuješ?" Věnuje mu úsměv, prchavý a široký.

„Ohromná bžunda."

„Bžunda." Přikývne. „Fajn slovo."

„Fajn slovo," přitaká a jde si k ní sednout. Ne moc blízko.

Místo aby se zeptala, jaká byla cesta, nebo se pokusila o nějakou nezávaznou konverzaci, mávne k levé straně pláže, směrem k obzoru. „Támhle. Koukej," vybídne ho, jako by byli uprostřed rozhovoru, a on sleduje její pohled.

Chvíli mu trvá, než to najde, ale nakonec rozezná, na co ukazuje — vypadá to jako skála nebo bójka. Je to tmavé a hladké a pohupuje se to nahoru a dolů v dálce na vodě.

„Tuleň?" zeptá se. „Delfín… *žralok*?"

Dloubne ho loktem do žeber. Lehce, málem se ho ani nedotkne. On však má pocit, jako by mu celým tělem projel elektrický výboj. „Surfař, ty troubo. Byl tam, už když jsem přicházela. V jeho podání to vypadá tak strašně jednoduše."

„Ty taky surfuješ?" zeptá se jí a na jazyku cítí nemotorné obrysy těch slov, ještě zvýrazněné jeho pečlivou artikulací té příliš formální otázky.

„Dřív. Teď už dlouho ne."

Víc to nerozvádí a nezeptá se ho na oplátku na totéž. Oba mlčky sedí a dívají se na moře. Ben zavrtává chodidlo

do písku, snaží se najít pevnou půdu pod nohama. Mezi prsty ho šimrají drobné kamínky, srdce mu přeskakuje a on neví, jestli to jsou nervy, nebo vzrušení. Není si jistý, co to má všechno znamenat, co tady vlastně spolu dělají, proč sem přijeli, ale působí na něj její přitažlivost. Jako by splynuli v jedno tělo, ačkoli sedí deset centimetrů od sebe. Ben uvažuje, jestli to cítí i ona. Rád by natáhl ruku a otočil jí hlavu od moře. Chtěl by pohlédnout do těch tmavých, rozesmátých očí a zeptat se jí, co se to děje. Chce před ní odhalit své nitro, odhodit masku a přiznat, jak je to celé bizarní — vždyť se sotva znají, a přesto jsou tady spolu. Chce, aby se mu otevřela, chce k ní získat přístup.

Místo toho slyší sám sebe, jak se ptá: „Už ses ubytovala?“

„Jo,“ odpoví. „Objednala jsem pro nás večeři na devátou, jestli ti to vyhovuje. Nebo si můžeme dát jenom hranolky nebo… Počkat.“ Zvedne se do dřepu, zamračí se a natáhne trup dopředu, dívá se přes pláž na moře. Celé její chování se změnilo.

„Co je?“ zeptá se. „Grace?“

„Ten surfař,“ zamumlá, jako by mluvila sama se sebou, a ne s ním.

Ben sleduje její pohled. Před nimi se prostírá šedozelená masa vody, ale ten tmavý obrys proti vlnám už není vidět. Pátrá pohledem po hladině a čeká, až se zase vynoří.

„Já… Něco není v pořádku.“ Grace se jediným pohybem zvedne na nohy, vytáhne z kapsy mobil a hodí ho na písek. Pak se rozběhne k vodě, pryč od něj. Tady vzadu na pláži je písek hluboký, připomíná hnědý cukr, ale ona po něm letí, jako by byl uhlazený odlivem. Ben tam ještě chvíli omráčeně sedí a říká si, co se to sakra děje? Je snad šílená, tahle ženská, kterou sotva zná? Pak ale vstane taky,

protože pořád nedokáže najít tu hladkou černou siluetu ve vlnách. Všechno je zalité narůžovělou září a nízké paprsky podvečerního slunce v něm vyvolávají pocit neskutečna, jako by účinkoval ve filmu.

Než se dostane ke břehu, ona už proráží hladinu a plave za bóje, kde je moře temné a zčeřené. Znovu zahlédne toho surfaře, o kus dál, a vleze do moře, dělá dlouhé kroky, takže se mu džíny během pár vteřin přilepí k nohám. Voda je tak ledová, až zalapá po dechu, ale brodí se dál, jenže ona je od něj tak vzdálená, že není šance, prostě už není šance. Voda mu sahá až po pás, když se zastaví. Jde mu z toho všeho hlava kolem, nedokáže přemýšlet. Měl by zavolat pobřežní hlídku, to teď musí udělat. Srdce mu buší až v krku, otočí se.

„Posíláme vám pomoc… u vás během pěti minut."

Dole u vody na mokrém písku má na telefonu jednu čárku a operátorka na druhém konci mu neustále vypadává.

„Dobře," odpoví, i když ji pořádně neposlouchá: nedokáže se soustředit.

„Vypadá to, že by mohlo jít o zpětný proud?" ptá se hlas na druhém konci linky.

„Totiž, já nevím," odpoví zoufale.

„A ještě pořád je vidíte?"

Vidí. Vidí.

„…za čtyři minuty… To je…" říká hlas. „Nespouštějte je z očí a zůstaňte na lince."

Když se tam teď dívá, zdá se mu, že se Grace možná přibližuje. Přimhouří oči. Světlo začíná slábnout a je obtížné něco přesně rozeznat, má ale dojem, že možná vidí